

Květná (pašijová) neděle B

*Ty však, Hospodine, nestůj daleko,
má sílo, pospěš mi na pomoc! (Žl 22,20)*

Památka vjezdu do Jeruzaléma

Evangelium

Marek 11,1-10

Když se blížili k Jeruzalému, k Betfage a Betánii u Olivové hory, poslal (Ježíš) dva ze svých učedníků napřed a řekl jim: "Jděte do té vesnice, která je před vámi, a hned, jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě neseděl žádný člověk. Odvažte ho a přiveďte. A kdyby se vás někdo zeptal: 'Co to děláte?', řekněte: 'Pán ho potřebuje a hned ho sem zase pošle nazpátek.'" (Učedníci) odešli a našli oslátko uvázané u dveří venku na rozcestí a odvázali ho. Někteří z těch, kteří tam stáli, se jich ptali: "Co to děláte, že to oslátko odvazujete?" Odpověděli jim tak, jak to řekl Ježíš, a oni je nechali. Přivedli oslátko k Ježíšovi, přehodili přes něj své pláště a on se na něj posadil. Mnoho (lidí) prostíralo na cestu pláště, jiní zase větvičky, které nařezali na polích. Ti, kdo šli před ním i za ním, volali: "Hosana! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Požehnané království našeho otce Davida, které přichází! Hosana na výsostech!"

nebo

Evangelium

Jan 12,12-16

Mnoho lidí, kteří přišli na svátky, slyšelo, že Ježíš jde do Jeruzaléma. Tu vzali palmové ratolesti, vyšli mu naproti a volali: "Hosana! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, král izraelský!" Ježíš našel mladého oslíka a posadil se na něj, jak je psáno: 'Neboj se, siónská dcero! Hle, tvůj král přichází, sedí na oslátku.' Jeho učedníci to zprvu nechápali, ale teprve až byl Ježíš oslaven, rozpomenuli se, že to bylo o něm psáno a že mu to tak udělali.

Mše

První čtení

Izaiáš 50,4-7

Pán, Hospodin, mi dal dovedný jazyk, abych uměl znaveného poučovat (utěšujícím) slovem. Každé ráno mi probouzí sluch, abych ho poslouchal, jak je povinnost učedníka. Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líce těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, proto nejsem potupen. Proto dávám své tváři ztvrdnout v křemen a vím, že nebudu zahanben.

Druhé čtení

Filipanům 2,6-11

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

Evangelium

Marek 14,1 – 15,47

Bylo dva dni před velikonoce a svátky nekvašeného chleba. Velekněží a učitelé Zákona hledali příležitost, jak by se Ježíše Iští zmocnili a jak by ho připravili o život; říkali totiž: "Jenom ne o svátcích, aby nedošlo ke vzbouření lidu."

Když byl Ježíš v Betánii v domě Šimona Malomocného, přišla k němu při jídle žena s alabastrovou nádobkou drahocenného oleje z pravého nardu, rozlomila nádobku a olej mu vylila na hlavu. Někteří to však těžce nesli a mezi sebou si říkali: "Nač došlo k takovému plýtvání tím olejem? Vždyť se ten olej mohl prodat za víc než tři sta denárů a mohli jsme je dát chudým." A zlobili se na ni. Ježíš však řekl: "Nechte ji! Proč jste na ni zlí? Vykonala na mně dobrý skutek. Vždyť chudé máte mezi sebou vždycky a můžete jim prokazovat dobrodiní, kdykoli chcete, mne však vždycky nemáte. Udělala, co mohla: už napřed moje tělo pomazala k pohřbu. Amen, pravím vám: Všude na celém světě, kde bude hlásáno evangelium, bude se na její památku vypravovat také o tom, co vykonala."

Jidáš Iškariotský, jeden z Dvanácti, odešel k velekněžím, aby jim ho zradil. Jak to uslyšeli, zaradovali se a slíbili, že mu dají peníze. Hledal tedy vhodnou příležitost, jak by ho zradil.

První den o svátcích nekvašeného chleba, když se zabíjel velikonoční beránek, zeptali se učedníci (Ježíše): "Kam chceš, abychom ti šli připravit velikonoční večeři?" Tu poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: "Jděte do města, a (tam) vás potká člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním, a kam vejde, řekněte hospodáři: 'Mistr vzkazuje: Kde je pro mě večeřadlo, v kterém bych mohl se svými učedníky jíst velikonočního beránka?' On vám ukáže velkou horní místnost opatřenou lehátko a připravenou. Tam nám přichystejte večeři!" Učedníci odešli, přišli do města a našli všechno tak, jak jim řekl, a připravili velikonočního beránka.

Večer přišel Ježíš s Dvanácti. Když byli u stolu a jedli, řekl: "Amen, pravím vám: Jeden z vás mě zradí, ten, který se mnou jí." Zarmoutili se a začali mu říkat jeden přes druhého: "Jsem to snad já?" Odpověděl jim: "Jeden z Dvanácti, který si se mnou namáčí v téže míse. Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno, ale běda tomu člověku, který Syna člověka zradí. Pro toho člověka by bylo lépe, kdyby se nebyl narodil." Když jedli, vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával jim ho se slovy: "Vezměte. To je mé tělo." Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něho všichni. A řekl jim: "To je má krev, (krev) nové smlouvy, která se prolévá za všechny. Amen, pravím vám: Už nikdy nebudu pít z plodu révy až do toho dne, kdy z nového (plodu) budu pít v Božím království."

Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu. Ježíš jim řekl: "Všichni se pohoršíte, neboť je psáno: 'Budou bít pastýře, a ovce se rozprchnou.' Ale po mém vzkříšení vás předejdu do Galileje." Petr mu (na to) řekl: "I kdyby se všichni pohoršili, já ne!" Ježíš mu odpověděl: "Amen, pravím ti, že ty dnes, této noci, dříve než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš." Ale on ještě rozhodněji tvrdil: "I kdybych měl s tebou jít na smrt, nezapřu tě!" Stejně tak mluvili všichni.

Přišli k venkovskému dvorci zvanému Getsemany. Ježíš řekl učedníkům: "Poseďte tady, až se pomodlím." A vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana. Pak se ho zmocnila hrůza a úzkost. Řekl jim: "Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte!" Trochu poodešel, padl na zem a modlil se, aby ho, jestliže je to možné, minula ta hodina. Řekl: "Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mě tento kalich! Avšak ne co já chci, ale co ty (chceš)." Potom se vrátil a našel je, jak spí. Řekl Petrovi: "Šimone, spíš? To jsi nemohl ani jednu hodinu bdít? Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé." A zas odešel a modlil se stejnými slovy. Znovu se vrátil a našel je, jak spí, protože se jim únavou zavíraly oči, takže nevěděli, co by mu odpověděli. Přišel potřetí a řekl jim:

"Ještě spíte a odpočíváte? – Už dost! Přišla ta hodina: teď bude Syn člověka vydán do rukou hříšníků. Vstaňte, pojdme! Hle, je tady můj zrádce." Když ještě mluvil, hned se objevil Jidáš, jeden ze Dvanácti, a s ním celý houf s meči a kyji, (jak je poslali) velekněží, učitelé Zákona a starší. Jeho zrádce s nimi smluvil znamení: "Koho políbím, ten to je; toho se chopte a obezřetně ho odvedte!" A když (Jidáš) přišel, hned přistoupil (k Ježíšovi) a řekl: "Mistře" a políbil ho. Oni pak vztáhli ruce na (Ježíše) a zmocnili se ho. Jeden z okolostojících však vytasil meč, udeřil veleknězova služebníka a uťal mu ucho. Ježíš jim řekl: "Jako na zločince jste vytáhli s meči a kyji, abyste mě zatkli. Býval jsem den co den u vás v chrámě a učil, a nezmocnili jste se mě. Nuže, ať se splní (výroky) Písma!" Tu ho všichni opustili a utekli. Jeden jinoch šel za ním, měl pouze lněné plátno přehozené přes holé tělo. I toho se chtěli zmocnit, ale on jim nechal plátno v rukou a utekl nahý.

Ježíše odvedli k veleknězi. Tam se shromáždili všichni velekněží, starší a učitelé Zákona. Petr šel zpovzdálí za ním až dovnitř do veleknězova dvora; sedl si mezi služebníky k ohni a ohříval se. Velekněží a celá velerada hledali nějaké svědectví proti Ježíšovi, aby ho mohli odsoudit k smrti, ale nenacházeli. Mnozí sice proti němu lživě vypovídali, ale jejich výpovědi nebyly shodné. Někteří pak vystoupili a lživě proti němu vypovídali: "My jsme ho slyšeli, jak říkal: Já zbořím tento chrám, udělaný rukama, a ve třech dnech vystavím jiný, rukama neudělaný." Ale ani v této věci nebylo jejich svědectví shodné. Tu povstal velekněz, (postavil se) doprostřed a zeptal se Ježíše: "Nic neodpovídáš na to, co tito (lidé) proti tobě vypovídají?" On však mlčel a vůbec nic neodpověděl. Velekněz se ho znovu zeptal: "Ty jsi Mesiáš, syn Požehnaného?" Ježíš odpověděl: "Tys (to) řekl. A uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích." Tu roztrhl velekněz své roucho a prohlásil: "Nač ještě potřebujeme svědky? (Právě) jste slyšeli rouhání. Co o tom soudíte?" Oni všichni prohlásili, že je hoden smrti. Někteří začali na něho plivat, zahalovali mu tvář, tloukli ho pěstmi a říkali mu: "Ukaž, že jsi prorok!" Také služebníci se do něho pustili a bili ho.

Petr byl dole na dvoře a přišla tam také jedna z veleknězových služek. Když uviděla Petra, jak se ohřívá, podívala se na něj a řekla: "Ty jsi také byl s tím nazaretským Ježíšem!" Ale on to zapřel: "Nevím ani nerozumím, co povídáš." Pak šel ven k prostranství u brány. A kohout zakokrhál. Ta služka tam Petra uviděla a hned zase začala říkat (lidem), kteří tam stáli: "To je jeden z nich." Ale on opět zapíral. Za chvíli zase řekli Petrovi ti, kteří tam stáli: "Opravdu, patříš k nim, vždyť jsi přece Galilejec." On se však začal zaklínat a přísahat. "Neznám toho člověka, o kterém mluvíte!" A hned zakokrhál kohout podruhé. Tu si Petr vzpomněl na slovo, které mu Ježíš řekl: "Než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš." A propukl v pláč.

Hned zrána velekněží se staršími a učiteli Zákona, to je celá velerada, vynesli rozhodnutí, dali Ježíše v poutech odvést a vydali ho Pilátovi. Pilát se ho otázal: "Ty jsi židovský král?" On mu odpověděl: "Ty (to) říkáš." Velekněží proti němu přednesli mnoho žalob. Pilát se ho znovu zeptal: "Nic neodpovídáš? Hleď, co všechno na tebe žalují!" Ježíš však už vůbec nic neodpověděl, až se Pilát divil. O svátcích jim (vladař) propouštěl vězně, o kterého požádali. Právě byl ve vězení jistý Barabáš ještě s jinými vzbouřenci, protože se při vzpouře dopustili vraždy. Lid přišel nahoru a začal Piláta prosit o to, co pro ně vždycky dělával. Pilát jim na to řekl: "Chcete, abych vám propustil židovského krále?" Věděl totiž, že ho velekněží vydali z nenávisti. Velekněží však poštváli lid, ať jim raději propustí Barabáše. Pilát se jich znovu zeptal: "Co tedy mám udělat s tím, kterému říkáte židovský král?" Oni začali křičet: "Ukřižuj ho!" Pilát jim namítl: "Ale co udělal špatného?" Oni však křičeli ještě víc: "Ukřižuj ho!" Pilát chtěl lidu vyhovět, proto jim propustil Barabáše. Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován.

Vojáci ho odvedli dovnitř dvora, to je do vládní budovy, a svolali celou četou. Oblékli mu rudý plášť, upletli trnovou korunu a nasadili mu ji. Pak ho začali pozdravovat: "Buď zdráv, židovský králi!" Bili ho rákosovou holí po hlavě, plivali na něj, klekali na kolena a holdovali mu. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu rudý plášť, oblékli mu zase jeho šaty a vyvedli ho, aby ho ukřižovali.

Jistého Šimona z Kyrény, který právě přicházel z pole a šel kolem – otce Alexandrova a Rufova – přinutili, aby nesl jeho kříž. Přivedli ho na místo, kterému se říkalo Golgota, což znamená v překladu Lebka. Dávali mu víno s přimíchanou myrhou, ale on ho nepřijal. Přibili ho na kříž a rozdělili si jeho šaty: losováním o nich rozhodli, co si kdo má vzít. Bylo devět hodin dopoledne, když ho ukřižovali. Jeho provinění hlásal nápis: "Židovský král." Zároveň s ním ukřižovali dva zločince, jednoho po jeho pravici, druhého po levici. Ti, kdo přecházeli okolo, potupně proti němu mluvili, potřásali hlavou a říkali: "Hleďme, chceš zbořit chrám a ve třech dnech ho zase vystavět! Zachraň sám sebe a sestup z kříže!" Stejně tak se mu mezi sebou posmívali i velekněží a učitelé Zákona a říkali: "Jiným pomohl, sám sobě pomoci nemůže. Mesiáš, izraelský král! Ať nyní sestoupí z kříže, abychom to viděli a uvěřili!" Tupili ho i ti, kdo byli spolu s ním ukřižováni. Když bylo dvanáct hodin, nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne. Ve tři hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem: "Eloi, Eloi, lema sabachthani?", to je v překladu: "Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?" Když to uslyšeli někteří z těch, kdo stáli kolem, řekli: "Hleďte, volá Eliáše!" Jeden z nich odběhl, namočil houbu do octa, nastrčil ji na rákosovou hůl a chtěl mu dát pít; říkal přitom: "Počkejte, chceme vidět, zdali ho Eliáš přijde sejmut!" Ježíš však vydal mocný hlas a vydechl naposled.

Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů. Když setník, který stál při tom naproti němu, uviděl, že tak vydechl naposled, prohlásil: "Tento člověk byl opravdu Syn Boží!" Zpovzdálí také přihlížely (některé) ženy, mezi nimi Marie Magdalská, Marie, matka Jakuba Mladšího i Josefa, a Salome. Ty ho následovaly a sloužily mu už tehdy, když působil v Galileji – i mnoho jiných, které spolu s ním přišly do Jeruzaléma. Mezitím už nastal večer. Protože byl den příprav před sobotním svátkem, přišel vážený člen velerady Josef z Arimatie, který sám také očekával Boží království, a odvážně šel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pilát se podivil, že by už zemřel. Dal si proto zavolat setníka a ptal se ho, zdali je už mrtev. Když mu to setník potvrdil, daroval Josefovi mrtvé tělo. Ten koupil lněné plátno, sňal tělo, zavinul ho do plátna a uložil do hrobky, která byla vytesaná ve skále, a před vchod do hrobky přivalil kámen. Marie Magdalská a Marie, matka Josefova, se dívaly, kam byl (Ježíš) položen.

Květná neděle – Otevření

Květná neděle je brána svatého týdne. Touto nedělí začíná slavnost vrcholu církevního roku. Spojuje povýšení Páně, které je zřejmé během jeho slavného vjezdu do Jeruzaléma, a jeho ponížení, které vyjadřují pašije. Náš život se skládá z krásných dnů, z radosti, z jásotu a radostného zpěvu – tak, jak to slyšíme a sami se připojujeme na začátku bohoslužby. Ale také se skládá z těžkostí, z utrpení a ze smrti, ze zkušeností slabosti a provinění – o tom mluví utrpení Páně.

S palmami v rukou doprovázíme Krista a uznáváme ho králem světa. Podobně jako jeho učedníci jsme pozváni, abychom Boha chválili a děkovali mu za všechno dobré a krásné, co jsme s Ježíšem a skrze něho obdrželi. Současně jsme si vědomi, že nás doprovází na všech cestách našeho vlastního života – když jsme radostní a šťastní a když jsme zarmoucení a zoufalí. Doprovází nás až tam, kam nás již nikdo nemůže doprovodit, tam, kde nás uchvátí smrt. Ať nám tedy zelené ratolesti propůjčí vyjádření naší naděje, že Boží láska nám dá sílu v utrpení a že bude silnější než smrt. Zelenými ratolestmi a zpěvem oslavujme dnes Ježíše, který nezůstal ve smrti, a který nás také ve smrti neponechá.